

okán sem észlelhettünk rendszert. Az urnák alapvetően rossz állapotban voltak, kivétel nélkül mindegyiket roncsolta a földművelés. A bronzkorhoz kapcsolható telepjelenségek feltűnően gyenge leletanyaggal, koncentráltan jelentkeztek. A feltárt területen a szarmata korhoz tartozó jelenségek voltak a legnagyobb arányban. Az egész nyomvonalhosszon, néhol szórtabban, néhol koncentráltabban jelentkeztek. A szarmata falvak esetében már többször megfigyelt települési egységek elkülönülése nyomon követhető még a keskeny nyomvonal ellenére is.

A szarmata sírok közül némelyik körárkos, egykori számukat a temető területén található rendkívül sok szuperpozíciós helyzet alapján csak sejthetjük. Mind-egyik rabolt volt, az egyikben az épen maradt lábszárnál és lábfejen közel 500 gyönggyel díszített csizma/nadrágszár maradványait találtuk. A nyomvonal D-i részén igen mély, sárga homokos betöltésű, rabolatlan temetkezések kerültek elő, melyekben az itteni szarmata vázakéval ellentétes tájolással feküdtek a maradványok. Korhatározó lelet mindössze 1 ezüst fülbevaló került elő, mely alapján az avar korszakhoz fűzhetőek e sírok. Avar telepjelenségeket nem észleltünk a feltárt területen.

Az Árpád-kor jellegzetesen itt is leginkább szerény leletanyagot szolgáltatató árkokkal jelentkezett. A legérdekesebb objektum egy feltűnően nagyméretű, földbe vájt téglalap alakú épület 4, többszörösen megújított kemencével, melyeket a feltöltődés tanúsága szerint hosszú időn keresztül, már a 11. sz. elejétől használtak. A közvetlen közelben elhelyezkedő templomos hely, illetve a szakirodalomból jól ismert, a nyomvonal mellett azonosított kántordombi soros temető érdekes összefüggésekre világíthat rá, későbbi mélyebb elemzéssel.

Az ásatáson esőzések és talajvíz miatt szinte folyamatosan víz alatt álló mély részeken találtunk kutakat, melyeknél jól el lehetett különíteni a szarmata és Árpád-kori kutak csoportjait.

Munkatársak: Mészáros Mónika, Székely György régész, Tompa György régészhallgató, Budai Zsuzsa, Bótsch Enikő, Könczöl Laura és Radics András régész-technikus, Vida Ágnes rajzoló.

ROSTA SZABOLCS

201. Kiskunfélegyháza határa (Bács-Kiskun megye) B, Sza, A, Á

2008 folyamán megelőző régészeti feltárásokat végeztünk a Városföld–Algyő közötti gázvezeték nyomvonalába eső alábbi lelőhelyeken.

Galambosi-dűlő, Pintér-tanya (MOL KKF 3.): Április 8. és május 5. között 2457 m² nagyságú területen 87 objektumot tártunk fel. Ebből 35 árok, 19 kopolya és egyéb gödör; 31 cölöplyuk, 1 betöltési szint és egy természetes jelenség volt.

Több régészeti korszak laza szerkezetű településmaradványai kerültek elő. Mivel az objektumok többségéből nem került elő korhatározásra alkalmas

leletanyag, így ezek régészeti korszakhoz kötése esetleges. Az előkerült kerámiaanyag állapota tovább nehezíti a lelőhely régészeti hovatartozásának megállapítását. Az itt talált kiterjedt árokrendszer, valamint a víznyerésre használt kopolyagödrök feltehetőleg avar koriak. Ezekből nagyobb mennyiségű kézzel formált, durva kialakítású, vastag falú kerámia-töredék (sütőhangerők töredékei) és állatcsont került elő. Az árok mellett kisebb számban cölöplyukakat (némelyikben paticsrögökkel) és nagyobb méretű gödröket is feltártunk, amelyek többsége ugyancsak avar kori lehet. Szórványként egy orsógomb is előkerült. A leletanyag kisebb része valószínűleg bronzkori, a pontosabb kor meghatározást a leletek tisztítása után lehet elvégezni. Az egyik árok betöltésében egy melléklet nélküli emberi vázat találtunk, melyet a mezőgazdasági művelés részben megbolygatott. Néhány objektumból szarmata kori kerámia-töredék került elő, de ezek mennyisége lényegesen kevesebb, mint amennyi az ilyen korú településeken előfordul.

Miklós-tanya (MOL KKF 4.): Április 21. és május 6. között dolgoztunk. A terepbejárás és helyszíni vizsgálat alapján egy szarmata település jelenlétére lehetett számítani. A 694 m² nagyságú területen 12 objektumot találtunk, ebből 6 árok, 4 kopolyagödör (kút), 1 hulladékgödör és 1 cölöplyuk volt. Május 20–28. között bővítettük a lelőhelyet D-i irányba, ahol a 12. objektumon kívül más objektum nem került elő, tehát a lelőhely D felé véget ért.

Július 7-én kezdtük el ismét a munkát, miután É felé is lehetőség nyílt a terület hosszabbítására. A bővítésekkel együtt a feltárt terület nagysága 1287 m² lett, amelyen összesen 26 objektumot tártunk fel és dokumentáltunk. Ebből 17 árok, 5 kopolyagödör (kút), 2 hulladékgödör és 2 cölöplyuk volt.

A megelőző feltárás során a szarmata település egyik szélén elhelyezkedő objektumokat találtuk meg. Többségük közül a korszakra jellemző gyér kerámia-töredékek, valamint állatcsontok kerültek elő.

Városföldi határút (MOL KKF 12.): A megelőző régészeti felügyelet során kemencékre utaló paticsos foltokat észleltünk. Június 24. és július 1. között elvégeztük a lelőhely leletmentő feltárását. A 766 m² nagyságú területen összesen 44 objektumot találtunk, ebből 20 gödör, 13 árok, 8 kemence és 3 cölöplyuk volt. Ezek egy szarmata település objektumai, valamint egy kora Árpád-kori település maradványai. Külön említésre méltó az ásatási szelvény D-i felében talált, 8 kemencéből álló komplexum (kora Árpád-kori kemencebokor). A feltárt objektumok többségéből a korszakra jellemző gyér kerámia-töredékek valamint állatcsontok kerültek elő.

Munkatársak: Csirmaz Roland, Jakucs János és Tompa György régészhallgatók; Bótsch Enikő, Könczöl Laura, Radics András, Guttyán Attiláné régész-technikusok; Gera Ágnes, Vida Ágnes rajzoló.

V. SZÉKELY GYÖRGY